

شماره ۱۱۲

خرداد ۱۴۰۲

بهار

پسامد نوروز ۱۴۰۲
فشریه تخصصی رسانه

navaktv.com

سلام

اردیبهشت ماه هر سال در کشور ما به دلیل برپایی نمایشگاه کتاب، توجه به کتاب و کتابخوانی به ویژه بین تحصیل کردگان و نخبگان رونق بیشتری پیدا می کند. این رویداد فرصتی را فراهم می کند که گروه های تخصصی نیز در حوزه های مختلف علمی و هنری از آخرین کتاب های منتشر شده در آن حوزه ها، مطلع شوند و به تبادل نظر بپردازند. جا دارد در طول برگزاری نمایشگاه، نشست های تخصصی با این رویکرد برگزار شود و علاقه مندان بتوانند، بهره بیشتر و بهتری ببرند. حتی از رسانه ها و به ویژه رسانه ملی، انتظار می رود به جای اکتفا کردن به گزارش های خبری- که البته آن ها نیز در جای خود ضروری هستند- برای چنین رویداد فرهنگی و ملی، برنامه سازی عمیق تری کنند و پرداختن به موضوعات تخصصی کتابخوانی را در دستور کار خود قرار دهند. پر واضح است که حوزه برودکست و تخصص ها و زیرمجموعه های آن نیز از این قضیه مستثنی نیست. متأسفانه بین کارشناسان رسانه شاهد مباحث پر رونق، هم افزا و اثرگذاری در این زمینه نبوده ایم. به نظر می رسد انجمن های تخصصی می توانند در این قضیه نقش محوری ایفا کنند و در سال های آینده در قالب خانواده رسانه و به ویژه رادیو و تلویزیون، اقبال بیشتری به این موضوع نشان دهند. زیرا مرجع مباحث هنری در رسانه از جمله فرم در رادیو و تلویزیون و به طور کلی رسانه های صوتی - تصویری، هنرمندان و کارشناسان صدا و سیما هستند و دیگر دنبال کنندگان این مباحث در کشور، از این مراجع انتظار بیشتری دارند.

احد رجایی

بسامد

ماهنامه تخصصی-آموزشی

زیر نظر هیئت تحریریه

سردبیر:

احد رجایی

مسئول اجرایی:

مرضیه احمدی

ویراستار و صفحه آرا:

ریحانه نوروزیگی

طراح جلد:

سعید آتشین

مسئول سایت:

مازیار اسماعیلی

basamad.magazines@

gmail.com

www.navaktv.com

بسامد ماهنامه تخصصی-آموزشی فرم رسانه
با هدف ارتقای دانش و مهارت نیروی انسانی شاغل در تولیدات تلویزیونی منتشر می شود و به هیچ نهاد یا رسانه ای وابسته نیست.

فهرست مطالب

۸ بایدها و نبایدهای زیرنویس

تلویزیونی

حامد توکل

۳ کارگردان فنی در تولید تلویزیونی

سعید آتشین

۱۱ کنتراست

علی خندابی

احد رجایی

۵ پیاده سازی سیستم مانیتورینگ

برای ضبط صدا

حمید کریمی

کارگردان فنی در تولید تلویزیونی

Technical Director in TV Production

نویسنده: سعید آتشین

کارگردان

کارشناس ارشد برنامه سازی

پژوهشگر و مدرس فرم تلویزیون

آیا تاکنون شنیده اید که صدابردار وظیفه نورپردازی را به عهده داشته باشد؟! یا اینکه تصویربردار به عنوان منشی صحنه عمل کند؟! هر عنوان شغلی در تولید تلویزیونی شرح وظایف و محدوده عملکرد خاص خود را دارد. در کار تیمی، وظیفه هر کدام از نیروهای متخصص مشخص است و در همان محدوده تعریف شده برای هر فرد انتظار عملکرد مناسب می رود. در استاندارد جهانی برای عنوان شغلی کارگردان تعاریف تخصصی وجود دارد و براین اساس عملکردها سنجیده می شود. در استاندارد تولید تلویزیونی دو عنوان شغلی در حوزه کارگردانی وجود دارد که هرکدام تعاریف شغلی و شرح وظایف و اختیارات خاص خود را دارند.

۱- کارگردان تلویزیون TV Director

۲- کارگردان فنی Technical Director

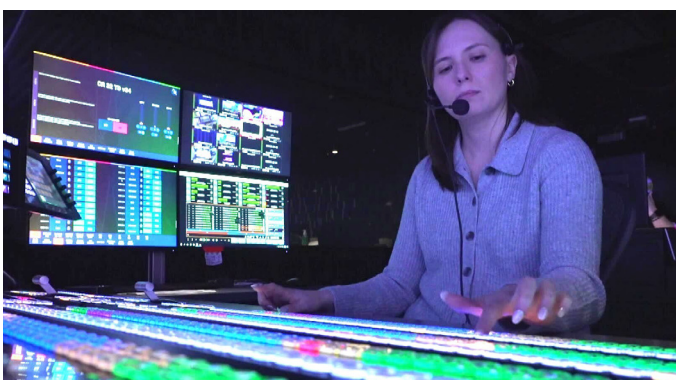
اما در تلویزیون ایران این دو عنوان شغلی را (بدون هیچ توجهی منطقی) درهم ادغام کرده و آن را کارگردان ویدئو نامیده اند و اکنون پس از سال ها به عنوان اصلی خود یعنی کارگردان تلویزیون بازگردانده شده است.

بنابراین تلفیق این دو تخصص در یکدیگر و سپردن دو مسئولیت کاملاً متفاوت به یک فرد هیچ توجیه منطقی ندارد و در تعاریف استاندارد جهانی تلویزیون نمی گنجد.

فارغ التحصیلان دانشکده تولید پس از طی دوره های تخصصی ۴ تا ۶ ساله به عنوان کارگردان تلویزیون وارد سازمان می شوند اما از آنها خواسته می شود که کارگردان فنی هم باشند. نیروهای متخصص، هنرمند و با انگیزه ای که از آنها انتظار پیشرفت و اعتلای سازمان می رود و برای ارتقای سطح هنری تولیدات تلویزیونی آموزش دیده اند در جایگاهی غیر تخصصی به کار گرفته می شوند. در سازمان صداوسیما محدوده اختیارات کارگردان تلویزیون در حد قاب بندی و حرکت دوربین محدود شده است. درحالی که در استاندارد جهانی مسئولیت تمام جنبه های هنری برنامه بر عهده کارگردان تلویزیون است و (با تأسف بسیار) کارگردانان مجبور می شوند، تکنسین فنی باشند نه کارشناس هنری! به نظر می رسد که سازمان صداوسیما برای ارتقاء سطح کیفی تولیدات خود حتماً باید فکری به حال این تناقض آشکار بکند. چرا که بخش زیادی از انرژی و تمرکز کارگردان تلویزیونی صرف کارکردن با یک دستگاه فنی می شود که فرد دیگری مسئول انجام آن است. (مراجعه کنید به مقاله جایگاه کارگردان در تلویزیون ایران - نشریه بسامد - شماره ۹۶ و یا در سایت نواک تی وی navaktv.com آن را جستجو نمایید).

با همه این تفصیلات، کارگردانی که در تلویزیون ایران بالاجبار وظایف کارگردان فنی را نیز به عهده گرفته است، باید با جایگاه شغلی، شرح وظایف، نحوه فعالیت و محدوده اختیارات کارگردان فنی آشنا باشد. در این مطلب نظر چند کارگردان فنی شاغل در شبکه های معتبر تلویزیونی اروپا و ایالات متحده را مرور می کنیم و در نهایت چند توصیه برای عملکرد بهتر هنگامی که قرار است وظایف کارگردانی فنی را نیز به عهده بگیرید، ارائه خواهد شد.

لیزل کوبر Leisel Kober

کارگردان فنی شبکه NBC در گفتگو با آکادمی NBCU در مورد شغل خود توضیح می دهد. قبل از پخش یک برنامه خبری تلویزیونی، تهیه کننده (سردبیر) ایده و مواد اولیه برنامه را آماده می کند، کارگردان تصمیم می گیرد که آنها چگونه نمایش داده شوند و کارگردان فنی آنها را عملاً اجرا می کند. یعنی مطمئن می شود عناصر تصویری و صوتی به روی آنتن (on air) برود. این مثل

کارگردان تلویزیون یک متخصص هنری است و کارشناس تمامی جنبه های زیبایی شناسانه تولید است و مسئولیت کیفیت فرم برنامه را برعهده دارد.

کارگردان فنی یک متخصص فنی است. تکنسینی که مسلط به ابزار کار (دستگاه ترکیب تصاویر Vision mixer) است و در جنبه های هنری تولید تلویزیونی مسئولیتی ندارد.

دارید بسازید و مطمئن شوید که به اندازه کافی موثر عمل می کند و تصمیمات لحظه ای شما در جریان برنامه اختلالی ایجاد نخواهد کرد. این شغل در عین حساسیت بالا برای من لذت بخش است مثل چیدن یک پازل.

دیوید برنستین Davin Bernstein

من در برنامه های استعدادیابی «America's Got Talent» و «Dancing With The Stars» و «American Idol» به عنوان کارگردان فنی کار کرده ام. من کارگردان فنی هستم. در واقع یک متخصص فنی هستم و کنار کارگردان می نشینم. من رابط بین او و خدمه فنی در یک تولید تلویزیونی چند دوربینه زنده یا شبه زنده (live to tape) هستم.

این کار مستلزم این است که شما بر تمام جزئیات فنی تولید مسلط باشید. من در مقابل کارگردان مسئول هستم و باید اطمینان حاصل کنم که تمام امکانات فنی مورد نیاز برای تولید، نصب و آماده شده و به درستی کار می کند. آماده سازی اتاق کنترل (اتاق فرمان) از اهمیت ویژه ای برخوردار است. من با مهندس فنی کار می کنم تا چیدمان دیواره مانیتورها (monitor wall) یعنی منابع ویدئویی؛ دوربین ها، play back ها، گرافیک و سایر منابع مورد نیاز برای برنامه به بهترین شکل انجام شود.

حالا وقت آن است که وظیفه اصلی خود را شروع کنم که راه اندازی و کارکردن با قلب تپنده یک تولید زنده است یعنی میکسر تصویر! تمام منابع ویدئویی مورد نیاز برنامه باید طوری روی کلید های میکسر چیده شوند که بتوانم به سرعت به آنها دسترسی داشته باشم. من همیشه روی صندلی خودم و پشت میکسر تصویر می مانم. زیرا اینجاست که همه (به خصوص کارگردان) انتظار دارند من را پیدا کنند. من با استفاده از تمام ابزارهای ارتباطی که در اختیار دارم سعی می کنم به بهترین شکل عوامل فنی را هدایت کنم. بخش مهم دیگری از مجموعه مهارت های کارگردان فنی که جنبه خلاقانه و هنری دارد، ایجاد جلوه های ویدیویی است: ساخت قاب های چند بخشی، انتقالات دو بعدی و سه بعدی، کروماکی تصویر در تصویر ویدئووال و... که اینها باید از قبل ساخته شوند (یا گاهی اوقات در حال پرواز!) مهم ترین بخش کار (که تضمین می کند در تولیدات بعدی حضور داشته باشم یا نه) فشار دادن دکمه مناسب در زمان مناسب است. به تعبیر رودیارد کیپلینگ (Rudyard Kipling - نویسنده انگلیسی)؛ اگر بتوانید سر خود را حفظ کنید در حالی که همه اطرافیان شما در حال از دست دادن سر خود هستند، ممکن است یک کارگردان فنی خوب باشید!

رانندگی اتومبیل است. کارگردان به عنوان سیستم هدایت کننده به شما می گوید که کجا بروید و مسیر کدام است و شما به عنوان کارگردان فنی اتومبیل را می رانید. فرمان را به هر سمتی بچرخانید، برنامه به همان سمت خواهد رفت. من مطمئن می شوم که برنامه بدون اشکال روی آنتن برود. کات زدن بین دوربین ها، نماهای عکس العملی، تصاویر ضبط شده (play back) یا تصاویر ارسالی از محل رویدادها و... هرچه از زیر انگشتان من رد شود را، بینندگان خواهند دید.

کارگردان فنی بودن به معنای اعتماد به نفس است. شما به عنوان رهبر باید در همه عوامل اتاق فرمان این اطمینان را ایجاد کنید که برنامه در دست آدم کاربندی است. ممکن است گاهی تحت فشار و استرس کار، دچار اضطراب شوید، اما باید آرام باشید. ممکن است به هم بریزید و خطا کنید، اما نباید خود را ببازید. فردا دوباره برنامه جدید منتظر شماست. دوباره کنترل اوضاع را بدست خواهید گرفت زیرا در کارتان مهارت دارید. شما به یک دلیل آنجا حضور دارید.

ماری کراولی Mary Crowley

کارگردان فنی مستقل می گوید: من اغلب به مردم می گویم من یک تدوینگر در لحظه هستم. یعنی برنامه را در لحظه اجرا تدوین می کنم. مسئولیت های روزانه من شامل به روز نگه داشتن میکسر تصویر، مراقبت از سلامت دستگاه، ساختن افکت های تصویری و سوئیچینگ برنامه است. در طول برنامه، بین تصاویر دوربین ها را برش می دهم، جلوه های بصری را اجرا می کنم و مطمئن می شوم که منابع ویدئویی و صوتی مناسب در مانیتور فاینال (PGM) قرار گرفته است. من این فرصت را داشته ام تا در برنامه آخر شب (The Late Show) برای شبکه CBS و خیابان سسمی (Sesame Street) برای شبکه PBS کار کنم. در هر کدام از این برنامه ها به مهارت های کاملاً متفاوتی نیاز داشتم و به حضور در تولید آنها فوق العاده افتخار می کنم. تا جایی که ممکن است بیشتر و بیشتر کار کنید. زیرا در نهایت بسیاری از کارهایی که در طول برنامه انجام می دهید از طریق حافظه عضلانی (muscle memory) است و رسیدن به این مرحله خیلی مهم است. کار کردن در اتاق فرمان چالش برانگیز است. شما وارد پروسه یک برنامه آماده تولید می شوید و یک روز یا کمتر فرصت دارید تا هر نوع افکت تصویری را که نیاز

سارا بلیت Sarah Blythe

سارا بلیت کارگردان فنی اسکای نیوز و اسکای اسپورت می گوید:

من به عنوان کارگردان فنی در یک گالری (Gallery - واژه مترادف با اتاق فرمان Control Room) کار می کنم. گالری استودیویی است که شامل سوئیچینگ زنده (Cut) بین منابع ویدئویی مختلف است. در واقع این کار به منزله تدوین زنده است. معمولاً دستورالعمل های کارگردان را اجرا می کنم اما این روزها نقش های مشترک کارگردان و سوئیچر هم وجود دارد. من همچنین باید افکت هایی مانند انتقالات دو بعدی و سه بعدی، تولید قاب چند بخشی و ترکیب منابع ویدئویی را انجام دهم. حتی گاهی اوقات به صورت زنده و روی آنتن! تقریباً تمام تلویزیون های زنده نیاز به شغل من دارند، از جمله اخبار، ورزش و رویدادهای زنده، اما برخی از برنامه های استودیویی از پیش ضبط شده وجود دارند که قبل از اینکه در مرحله تدوین سیقل داده شوند، به وسیله کارگردان فنی تدوین اولیه شده اند.

کار در شبکه های خبری و ورزشی گروه SKY به صورت شیفتی است و ممکن است در هر ساعتی از شبانه روز در گالری حاضر باشم. من بخشی از یک کار تیمی هستم و معمولاً در کنار کارگردان، دستیار کارگردان (منشی صحنه)، دستیار تهیه یا تهیه کننده کار می کنم. سارا معتقد است که «تولید زنده تلویزیونی شبیه رقص گروهی است. هر کسی باید نقش خود را به خوبی ایفا کند تا برنامه به خوبی روی آنتن برود.» باید به آنچه کارگردان می گوید به خوبی گوش کنید. در عین حال باید به آنها کمک کنم هنگامی که سرشان شلوغ است و تمرکز لازم را ندارند و احتمال خطا وجود دارد. توجه به شمارش معکوس دستیار کارگردان (منشی صحنه) خیلی مهم است. زیرا من باید بدانم چقدر زمان داریم تا به آیتم بعدی برویم یا چه مقدار زمان تا پایان آگهی بازرگانی مانده است.

من آدرنالین ناشی از برنامه زنده و سوار شدن ترن هوایی را دوست دارم. اشتباهات همیشه در کار پیش می آید. مدیریت آنها نیز یکی از چالش های این شغل است. دانستن اینکه چگونه فوراً از خطاها عبور کنید و به مسیر درست برگردید، بدون اینکه اجازه دهید آنها ذهن شما را درگیر کنند، بسیار مهم است. حفظ تمرکز ذهن و جسم برای مدت طولانی، سرعت عمل و واکنش سریع، ابتکار عمل، دانش فنی برای ساخت افکت ها و ترکیب منابع، درک منطق سوئیچینگ و

بالاخره داشتن ارتباط خوب با کارگردان برنامه جزء مهارت های اصلی این شغل است.

چند نکته برای کارگردانی در استودیو :

۱- با واژگان تخصصی و اصطلاحات ترکیب بندی قاب (ادبیات تولید تلویزیونی) کاملاً آشنا باشید و مطمئن شوید که همه عوامل برنامه نیز آنها را درک می کنند.

۲- قبل از شروع ضبط یا پخش زنده برنامه، با تیم تولید در مورد آنچه پیش بینی می کنید در طول برنامه رخ دهد، صحبت کنید و آنها را نسبت به هر موقعیت یا جنبه خاصی از تولید آگاه کنید.

۳- در هدایت عوامل برنامه فرمان ها را به طور واضح، دقیق و با صدای بلند و رسا اعلام کنید.

۴- آرامش و خونسردی خود را حتی در شرایط سخت و یا زمانی که خطا رخ می دهد حفظ کنید.

۵- قبل از دادن دستورالعمل، حتما شماره دوربین را اعلام کنید. به عنوان مثال: «دوربین ۲ یک نمای متوسط (Medium Shot) از مهمان را به من بدهید. دوربین ۱ نمای باز (Long Shot) به من بدهید.»

۶- واژگان و اصطلاحات تخصصی را به طور کامل به کار ببرید مثلاً: «دوربین ۳ زوم کن!» یک فرمان ناقص است. زوم این (Zoon in) یا زوم اوت (Zoom out)؟ فرمان کامل: «دوربین ۳ zoon in کن تا نمای بسته (Close up)»

۷- فرمان «آماده!» Stand By را خیلی قبل از لحظه فرمان اجرا، ندهید چون ممکن است عوامل با گذشت زمان آمادگی خود را از دست بدهند. اگر از فرمان «آماده!» قبلی که داده اید مدتی گذشته است، قبل از صدور فرمان اجرا، دوباره دستور «آماده!» را اعلام کنید.

۸- همیشه اعلام کنید که کدام دوربین روی آنتن (Final) است و اگر آن دوربین را برای مدتی روی آنتن نگه داشته اید مجدداً به تصویربردار یادآوری کنید. به عنوان مثال: «دوربین ۱ روی آنتن است.» مدتی بعد: «دوربین ۱ هنوز روی آنتن است.» هرچند که تصویربردار با روشن شدن لامپ تالی (Tally) در نمایاب (Viewfinder) خود می فهمد که روی آنتن است، اما یادآوری شما او را هشیار نگه می دارد.

۹- بهتر است هنگام صدور فرمان به تصویربرداران، شماره دوربین آنها را خطاب قرار دهید نه نام اشخاص را.

۱۰- هنگامی که تولید (ضبطی یا زنده) را شروع کردید، تصویربرداران و مدیرصحنه نباید از طریق هدست (intercom) با شما صحبت کنند مگر اینکه کاملاً ضروری باشد. اگر میزان مکالمات زیاد باشد، احتمال برهم خوردن تمرکز عوامل جلوی دوربین (مجری، گوینده، بازیگر و...) زیاد می شود. نکته دیگر اینکه در هنگام تولید، عوامل داخل استودیو نباید با یکدیگر صحبت کنند.

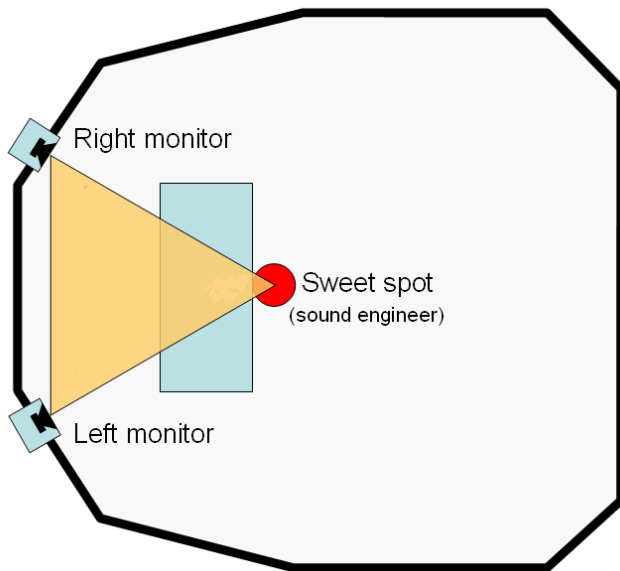
۱۱- اگر خطایی روی آنتن پیش آمد (لرزش دوربین، اشتباه در سوئیچینگ و...) (به سرعت اصلاح کرده و از آن عبور کنید. با توجه بیش از حد به خطای انجام شده، ادامه تولید برنامه را نادیده نگیرید.

۱۲- در طول برنامه فقط در صورت لزوم صحبت کنید. اگر در اتاق فرمان صحبت زیاد باشد، عوامل با دقت گوش نمی دهند و ممکن است دستورالعمل های مهم را از دست بدهند.

مانیتورینگ در استودیو بهینه شوند. البته باید اضافه کرد در این مسائل قوانینی که همواره درست و قطعی باشند وجود ندارد. به عبارت دیگر سعی و خطا و تجربه کردن و از با تجربه ها آموختن، با توجه به فضایی که در اختیار دارید جزء جدایی ناپذیری از این حرفه است. با توجه به این موضوع، می توان گفت که نکته هایی که در ادامه بیان خواهند شد، نقطه ی شروع خوبی هستند.

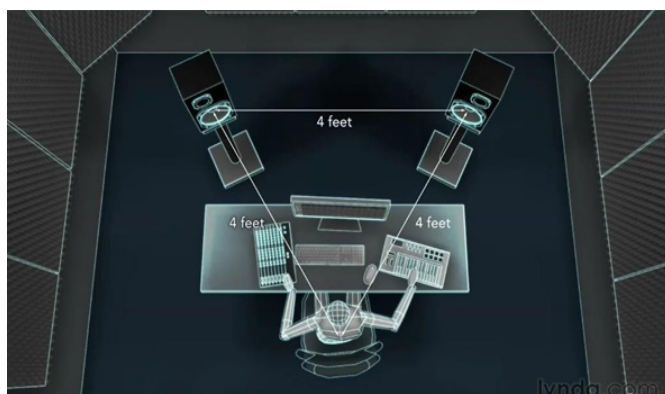
اولین مسئله در تولید صدای با کیفیت، بلندگو ها و یا همان مانیتور های صدا هستند. ابتدا به سراغ فاصله آن ها از یکدیگر بروید. اگر به هم بسیار نزدیک اند استریو بودن صدا به وضوح حس می شود و اگر که از هم بسیار دور باشند نقطه ای که محل تلاقی موج دو مانیتور است که به focal point یا sweet spot مشهور است در پشت صندلی مهندس متولی صدا قرار می گیرد. واضح است که این وضع مناسب نیست. چرا که sweet spot تقریباً باید در محل سر مهندس قرار بگیرد. (شکل ۲)

شکل ۲

قانون طلایی ۱:

معمولاً بهتر است فاصله ی بین دو مانیتور به اندازه ی فاصله ی هر مانیتور از محل نشستن مهندس باشد. برای مثال اگر فاصله ی بین دو بلندگو ۴ فوت باشد مانند آنچه در شکل ۳ می بینید بهتر است محل قرار گیری صندلی در راس مثلث متساوی الاضلاعی با همین ضلع باشد.

شکل ۳

پیاده سازی سیستم مانیتورینگ برای ضبط

صدا

نویسنده: حمید کریمی
صدابردار و مهندس مسترینگ

در برنامه سازی تلویزیونی و رادیویی در صنعت برودکست، کیفیت، ویژگی حیاتی در تمایز محصولات نسبت به تولید محتوا در پلتفرم های دیگر است. غالباً توجه افرادی که در تلویزیون تصمیم گیر هستند بیشتر به تصویر معطوف می شود و از صدا غافل می شوند. در صدابرداری، اصل وفاداری (Fidelity) بسیار مهم است. این اصل بیان می دارد در ضبط باید اصالت صداها حفظ شوند. از این رو سیستم مانیتورینگ مناسب سهم بسزایی در درک درست صدای ضبط شده به شکل واقعی دارد. همانطور که می دانید سیستم خوب، سیستمی است که اصالت سیگنال ورودی را حفظ می کند و آن را تغییر نمی دهد. در اینجا نیز که سیستم، کل اتاق ضبط و مانیتورینگ را شامل می شود همین قاعده برای آن صدق می کند. اتاق مانیتورینگ، اتاقی است که مهندس ضبط صدا به همراه ابزارهایی نظیر اکوالایزر، میکسر و ... بر روند ضبط صدا نظارت می کند. حال اگر سیستم مانیتورینگ دارای اشکال باشد، صدای ضبط شده ی حقیقی توسط گوش مهندس ضبط درک نمی شود. بلکه این صدای تغییر یافته است که گوش او دریافت می کند و مسلماً تصمیماتی که بر اساس این صدا در اتاق مانیتورینگ گرفته می شود نیز قابل اتکا و درست نخواهند بود. شکل کلی اتاق مانیتورینگ استاندارد در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱

این گونه اتاق ها باید به نوعی طراحی شوند که موج صدا با نهایت اصالت و شفافیت در پشت میز یعنی جایی که مهندس صدا می نشیند، تشکیل شود. به همین دلیل ما در ادامه بحث به تکنیک های خواهیم پرداخت که کمک می کنند شرایط اتاق

استودیو بیان خواهیم داشت.

• صدا باید به اندازه ی کافی بلند باشد تا شما تمامی مؤلفه های فرکانسی سیگنال خود را به خوبی بشنوید. چرا که اگر شدت بلندی صدا کم باشد، فرکانس های پایین سیگنال را به خوبی درک نخواهید کرد.

• بلندی بیش از حد صدا نیز باعث خستگی سریع تر و آسیب رساندن به سیستم شنوایی در طولانی مدت می شود. به همین سبب گوش دادن طولانی به صدای با بلندی بالا اصلاً توصیه نمی شود.

به دلیل نکات ارائه شده ی بالاست که معمولاً مهندسان از بلندی های مختلفی در حین ضبط سیگنال بهره می برند. مثلاً شدت صدا را لحظه ای بالا می برند تا از درستی قسمت فرکانس پایین مطمئن شوند و سپس دوباره به حالت معمولی بر می گردانند تا کیفیت کلی میکس و اثرکوالایزرها و... را ارزیابی نمایند.

برخی بلندگو ها نیز همه ی فرکانس ها را به طور یکسان تولید نمی کنند. در این صورت تغییر سطوح بلندی صدا در هنگام شنیدن سیگنال ضبط شده می تواند بسیار راهگشا باشد.

البته توجه داشته باشید که عمل ضبط در یک سطح بلندی ثابت انجام می شود. چرا که تغییر مداوم آن منجر به جابه جایی سطح مبنای شما شده و باعث عدم انطباق بین فایل های ضبط شده ی مختلف می شود.

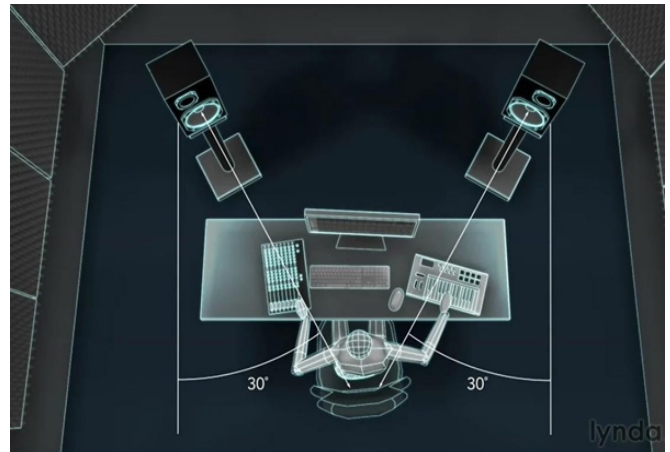
قانون طلایی ۳:

سطوح شنوایی بلند را انتخاب کنید اما نه خیلی بلند. با یک سطح صدای نسبتاً ثابت تا انتهای فرایند ضبط بروید. تغییرات زیاد سطح صدا کمک چندانی به بهتر شدن درک شما از فایل ضبط شده نمی کند. چرا که اگر صدا نسبتاً بلند باشد، آنچه که می شنوید همان است که در حال ضبط شدن است و بسیار کم یا زیاد کردن صدا بی فایده است.

مسئله ی دیگر زاویه ی قرار گیری مانیتور هاست. برخی مهندسان تمایل دارند که نقطه کانونی یا focal point بین ۷ تا ۱۵ سانتی متر در پشت سرشان قرار دهن و برخی نیز ممکن است تمایل داشته باشند که این نقطه دقیقاً در محل قرار گیری سرشان واقع گردد. اما به طور کلی تجربه نشان داده است که زاویه ی ۳۰ درجه ای بلندگو ها به سمت سر می تواند نتایج مطلوبی را به همراه داشته باشد.

قانون طلایی ۲:

آینه ای را در مقابل tweeter هر کدام از بلندگوها قرار دهید و خود بر روی صندلی پشت میز بنشینید. زاویه ای که صورت خود را در هر دو آینه ببینید احتمالاً زاویه ی مناسب خواهد بود. بهتر است که مانیتور ها را به طور عمودی بر روی پایه هایی بلند جدا از میز کار اصلی قرار دهید. این کار پاسخ فرکانسی نرم تری را برای شما به همراه می آورد. البته مانیتورها را می توان به طور افقی نیز بر روی پایه ها قرار داد که معمولاً tweeter را به سمت دیوار قرار می دهند. اما عمودی و یا افقی بودن بلندگو بر روی پایه بر حسب افراد مختلف متفاوت است. بهتر است تمامی حالات را امتحان و بهترین حالت را برای خودتان انتخاب کنید.

شکل ۴

قرار دادن مانیتور ها بر روی میز بدون هیچ گونه ایزوله کردن فرکانسی باعث می شود که صوت از طریق میز بسیار سریع تر از هوا به گوش شما برسد و تقابل این دو مسیر موجب حذف و یا تضعیف برخی فرکانس ها و ایجاد نامفهومی می شود. اگر مجبور به انجام این کار هستید، به منظور ایزولاسیون می توانید از یک لایه ۱/۲۵ تا ۲ سانتی متری از نئوپرن سلول باز، یک پد موس ضخیم و یا استیلایزرهای آکوستیکی در زیر آن استفاده کنید. همچنین به تنظیمات خود مانیتور ها که در پشت و یا جلوی آن ها قرار دارد نیز توجه کرده و دستور کار آن ها را بخوانید تا بتوانید از آن ها در کاربرد مد نظر خود، حداکثر استفاده را ببرید.

تکنیک های متداول در گوش دادن

یکی از مباحث حیاتی در گوش دادن به موسیقی بحث میزان بلندی صداست. اگر شدت بلندی صدا در سطح مناسب نباشد ممکن است شما قسمت هایی از سیگنال در حال ضبط خود را نشنوید. در ادامه به نکاتی برای شنیدن بهتر صدای ضبط شده در

مخاطبان گرامی ماهنامه تخصصی بسامد

شما می توانید نظرها و پیشنهادهای خود را در مورد مطالب مندرج در این ویژه نامه یا هر گونه پیشنهاد دیگری که به ما کمک می کند را به پست الکترونیکی / EMAIL نشریه ارسال نمایید. دوستان ما با مطالعه آن ها در صورت امکان، در جهت تأمین نظر شما اقدام خواهند نمود. بدیهی است در صورت نیاز به تماس با شما نیز از طریق همان ایمیل اقدام می نمایند.

EMAIL: basamad.magazines 1@gmail.com

بایدها و نبایدهای زیرنویس تلویزیونی

نویسنده: حامد توکل

تهیه کننده و کارگردان - مدرس دانشگاه

و مطمئن میان قاب، کار گرافیکی زیر نویس عناوین انجام می شود. لازم به ذکر است در سال ۱۳۹۶ دستورالعمل فنی تهیه برنامه با نسبت تصویری ۱۶:۹ در امور کارشناسی و ارزیابی فنی سیما تدوین و ابلاغ گردید که در آن به صورت مفصل، به این گونه موارد پرداخته شده است.

۷- در یک برنامه اعداد مختلف را فقط با یک فونت باید نشان داد.
۸- برای خوانا بودن متن ها ضخامت متن نباید کمتر از یک دهم مساحت صفحه باشد.

۹- داشتن لبه های بیرونی و حاشیه داشتن، خواندن متن ها را ساده تر می کند. همچنین داشتن کنتراست رنگی و یک زمینه جدا به این امر کمک بیشتری می کند.

۱۰- فونت ها باید توپر (بولد)، مشخص و خوانا باشند. ضمناً فونت هایی باید به کار گرفته شوند که حروفشان در همه قسمت ها دارای ضخامت یکسانی باشند. به این فونت ها sans serif می گویند.

۱۱- معمولاً در زیر نویس ها نباید از نقطه گذاری استفاده شود. مگر در نقل قول، کاما، ضمائر ملکی و اسامی.

۱۲- در یک زمان صفحه را نباید پر از اطلاعات کرد. حتی الامکان در یک برنامه ضبطی یا زنده همزمان از دو یا چند خط زیر نویس استفاده نشود.

۱۳- رنگ یکی از عناصر مهم در طراحی است. شناخت زیبایی شناسی رنگ یعنی درک تناسب رنگ ها و نیز سازگاری رنگ ها (بازسازی رنگ به شکل گام های خاکستری) حائز اهمیت است.

۱۴- بهتر است از حروف دارای رنگ روشن مانند سفید و زرد با حاشیه های پر رنگ و سایه دار جهت خوانایی بهتری استفاده شود.

۱۵- باید از انتخاب یکسان رنگ و درخشندگی بین حروف و پس زمینه و سطوح بسیار روشن خودداری کرد. حروف روشن تر خوانا تر از تیره ها هستند و پس زمینه های تک رنگ و خنثی بیشتر از پس زمینه های رنگارنگ مورد پسند واقع می شوند.

۱۶- حروف چند رنگ یا چند درخشش رنگی سخت خوانده می شوند و بهتر است استفاده نشوند.

۱۷- از پس زمینه های تک رنگ استفاده شود.

۱۸- از پس زمینه ای استفاده شود که خودش رنگارنگ نباشد مانند تصویر آسمان، سبزه، آب و ..

۱۹- تصاویر متحرک در پس زمینه باید محو شوند.

زیر نویس به عنوان یکی از عناصر مهم گرافیکی نقش بسزایی در اطلاع رسانی های مهم و فوری ایفا می کند و باید به نقش و جایگاه این عنصر توجه ویژه داشت. در فرهنگ معین در تعریف زیر نویس آمده است: توضیحی که درباره موضوعی از متن در زیر صفحه متن داده می شود.

هر شبکه تلویزیونی باید کتابچه هویت بصری داشته باشد و تمام موارد گرافیکی شبکه را در آن از جمله موارد مرتبط با زیر نویس، مشخص کرده باشد. در این مقاله به صورت مختصر به سی و یک نکته که باید درباره زیر نویس مد نظر قرار گیرد می پردازیم:

۱- بیان واضح و مشخص اطلاعات: چون عناوین و زیر نویس ها باید اطلاعات زیادی در زمان فشرده منتقل کنند، بنابراین به علت محدودیت صفحه تلویزیون، توضیحات نمی توانند پیچیده و با جزئیات باشند. پس باید اصل سادگی را همیشه رعایت نمود.

۲- همیشه در ارائه زیر نویس باید به این نکات توجه ویژه کرد: با چه میزان متن سر و کار دارید؟ اطلاعات در کجای تصویر قرار می گیرند؟ دانستن این اطلاعات برای بیننده چه ضرورتی دارد؟

۳- ارائه دقیق موضوع و محتوا یا روایت تصویری در جهت فهم محتوای برنامه توسط مخاطب: در این مورد حفظ وحدت و یکدستی کار و بیان ساده بسیار اهمیت دارد، تا ذهن مخاطب در سراسر برنامه به هم نریزد و به راحتی برنامه را دنبال کند. نباید این نکته را فراموش کرد که زیر نویس یک اثر مستقل نیست. بلکه به کمک برنامه آمده است تا آن را بهتر جلوه دهد و زیباتر سازد.

۴- معرفی سبک و حال و هوای برنامه در دل سبک گرافیکی: نوع فونت و نحوه ارائه گرافیک باید کاملاً در خدمت هدف و روایت برنامه باشد.

۵- داشتن لبه های بیرونی مشکی با فونت های نازک خواندن متن را سخت تر می کند. در این موارد داخل حروف تو خالی باید کاملاً پر شود.

۶- باید دقت داشت عناوین اسامی زیادی لبه کادر قرار نگیرد چون ممکن است در هنگام تماشا بیننده نتواند آن را کامل دریافت کند. به همین دلیل، ده درصد از اطراف قاب تصویر را به عنوان احتیاط در نظر می گیرند و در محدوده ۸۰ درصد امن

کنتراست

علی خندابی پیشکشوت فنی

گردآوری: احد رجایی

من علی خندابی متولد تیرماه ۱۳۳۵ در خطه سرسبز خنداب از توابع استان مرکزی تا کلاس نهم در خنداب بودم و سپس در سال ۱۳۵۴ راهی تهران شدم. در تهران دیپلم ریاضی گرفتم و با شرایط سختی که داشتم راهم را ادامه دادم تا این که بعد از انقلاب وارد صدا و سیما شدم. قضیه از این قرار بود که یکی از بستگان اطلاع داد که سازمان برای کار در شرکت تکتا نیروی فنی استخدام می کند. مراجعه کردم و از بین پانزده نفر متقاضی انتخاب شدم و این گونه بود که در ابتدای ورودم به سازمان صدا و سیما به تکتا رفتم. شرکت تحقیق و تولید وسایل الکترونیک "تکتا" در سال ۱۳۵۶ با هدف تولید تجهیزات و فرستنده‌های رادیویی و تلویزیونی و تجهیزات مخابراتی مانند گوشی تلفن در سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران ایجاد شده بود. با وجود آن که از نظر مالی در مضیقه بودم، به علت علاقه مندی زیاد، در دوره های تعمیر رادیو و تلویزیون در سازمان فنی - حرفه ای شرکت کردم. با اخذ مدارک در این دوره ها موفق شدم با شغل تکنسین فنی به شبکه چهار راه پیدا کنم و به عنوان متصدی دوربین پرتابل مشغول به کار شوم. انسان برای

۲۰- پس زمینه های مسطح و یکدست بسیار موثر عمل و تأکید بهتر و جالب تری روی محتواها ایجاد می کنند.
۲۱- سبک، شکل و فونت نوارهای زیر نویس که در شبکه استفاده می شوند باید مشابهت بصری داشته باشند.

۲۲- اطلاعات نوشتاری را تا زمانی بر صفحه تلویزیون نگه دارید که دوبار خوانده شوند تا کندترین خوانندگان بتوانند این اطلاعات را دنبال کنند. زیرا بیشتر مواقع متن ها بسیار سریع حرکت می کنند و امکان باقی ماندن زیادی روی صفحه تلویزیون ندارند.

۲۳- حجم اطلاعات نوشتاری را باید محدود کرد. هر چه حجم اطلاعات کمتر باشد، درکشان آسان تر است. صفحه ای پر از اطلاعات متنی و گرافیکی بیننده را گیج و فهم اطلاعات را مشکل می نماید.

۲۴- از پراکنده نویسی باید پرهیز کرد. کلمات را باید منظم درون قاب گرافیکی نوشت و هر بار یک واحد گرافیکی را نمایش داد. خواندن کلمات پراکنده دشوار است و گاه نامتعادل دیده می شوند.

۲۵- از تکرار بیش از اندازه یک پیام در زیر نویس ها باید پرهیز کرد. بهتر است تکرار یک پیام هر ۱۵ دقیقه یک بار انجام شود.
۲۶- از درج اخبار و اطلاعات عادی و غیر ضروری بر روی برنامه ها اکیداً پرهیز شود و فقط اطلاعات مهم، فوری و ضروری به صورت زیر نویس به نمایش درآید.

۲۷- توجه به محتوای متن زیر نویس که بر روی انواع برنامه ها قرار می گیرند و هماهنگی بین محتوای زیر نویس و قالب و محتوای برنامه در حال پخش بسیار مهم است و باید در این زمینه دقت ویژه کرد. از درج زیرنویس به ویژه در برخی برنامه های دارای مخاطب خاص مانند کودک و نوجوان و برنامه های نمایشی مانند فیلم و سریال خودداری شود.

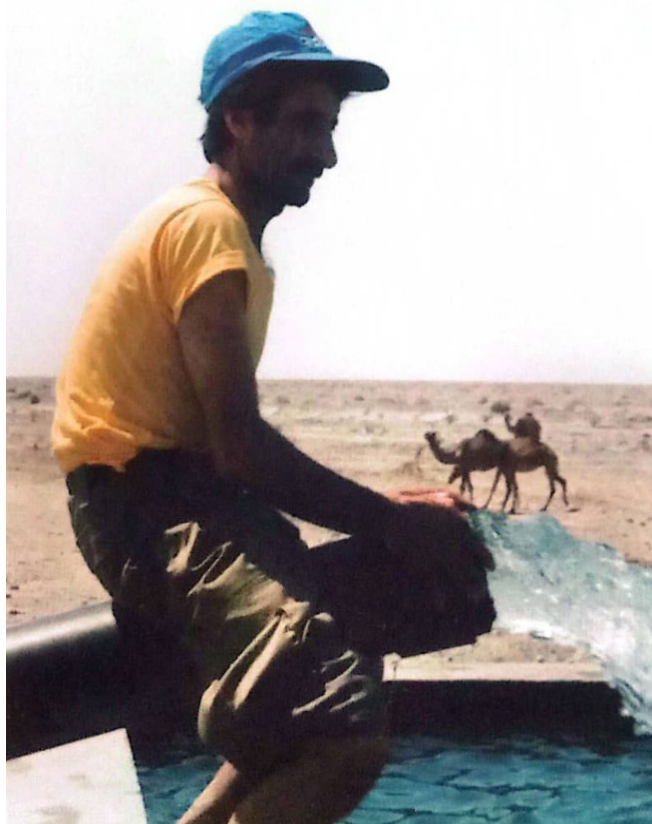
۲۸- باید به آیین نگارش، درست نویسی متون، استفاده نکردن از واژه های نامفهوم و بیگانه در زیر نویس ها قبل از پخش بر روی آنتن توجه کرد.

۲۹- در اطلاع رسانی های فوری و مهم حتماً به زمان توجه شود، بهتر است از شب قبل زیرنویس آغاز و تا زمان شروع مراسم پخش زیرنویس خاتمه یابد.

۳۰- بهتر است اوقات شرعی در یک قالب زیبا و گرافیکی ارائه شود. ولی چنانچه شبکه ای خواست به صورت زیرنویس اوقات شرعی را اعلام نماید، زودتر از یک ساعت قبل، پخش زیرنویس شروع نشود.

۳۱- چنانچه معاونت خبر مراکز در نظر دارند اطلاع رسانی کنند، حتی الامکان در بسته های خبری کوتاه بصری اخبار را منتشر کنند.

لباس خودمان را در حوض انداختیم تا از گرمای طاقت فرسا رها شویم. به همین دلیل است که گفتم رمز موفقیت و پویایی در این کار عشق است. تهیه مستند از ایران لذت هایی هم داشت

که به وصف در نمی آید. مثلاً یکی از صحنه های بی نظیری که هرگز فراموش نمی کنم را در سفر به جزیره مارو یا شیدور دیدم. جزیره مارو یا شیدور در استان هرمزگان قرار دارد و از توابع شیبکوه شهرستان بندر لنگه به شمار می رود. این جزیره مرجانی در یک و نیم کیلومتری جزیره لاوان واقع شده و بدون شک یکی از زیباترین جزایر جنوب ایران است. در ساحل تا چشم کار می کرد پرستوها تخم گذاری کرده و تعدادی از جوجه ها هم از تخم بیرون آمده بودند. پرستوها برای حفاظت آنان از گرما، بدون وقفه پرواز و خود را در آب دریا خیس می کردند و بالای سر جوجه ها پر می زدند تا آن ها را خنک نگه دارند. ما پشت بوته ها مخفی شده بودیم و تصویر می گرفتیم. آنجا بود که به یکی از اعجازهای خلقت که عشق پدر و مادر به فرزند است ایمان پیدا کردم.

به هر حال دوران کاری با همه شیرینی ها و مرارت ها گذشت و آنچه برایم به جا ماند یاد و خاطره مصاحبت و همنشینی با بزرگان و همکاران بزرگواری بود که با هم سال ها زندگی کردیم. شاید مهم ترین نکته ای که باید یادآور شوم این است که متولیان امر در سازمان صدا و سیما، باید ضوابط حمایت گرانه ای در حوزه تولید وضع کنند تا همکاران شاغل در تولید، در صورت آسیب دیدن از کار به حمایت آنان دلگرم باشند و بتوانند با اطمینان به وظائف خود عمل کنند.

این که در کاری موفق شود باید به معنای واقعی به آن کار عشق داشته باشد. قدیمی ها می گفتند حتی اگر باربر هستی سعی کن باربر عاشقی باشی و کارت را دوست داشته باشی. شبکه چهار تازه راه اندازی شده بود و در آن زمان شبکه مستند هم نبود و یکی از مهم ترین تولیدات شبکه چهار تهیه برنامه های مستند بود. شاید مهم ترین خاطره ام در زمان کار در سازمان، همکاری با برنامه آقای علی اکبر ولد بیگی بود که سرتاسر ایران را گشتیم تا از محیط طبیعی و حیات وحش، مستند تهیه کنیم. همه چیز به خوبی پیش می رفت و با برنامه های گوناگون همکاری می کردم تا این که شبی بعد از اتمام ضبط برنامه پرتو، دوربین و دیگر وسائل را به شبکه، منتقل کردم. تهیه کننده بر خلاف معمول و وظائف تهیه کنندگی، از گرفتن وسیله ایاب و ذهاب سر باز زد و خودم راهی منزل شدم. در نزدیکی خانه متأسفانه خودرویی به من زد و دچار سانحه و متحمل ضربه مغزی شدم. دو بار تحت عمل جراحی قرار گرفتم و خوشبختانه دچار فراموشی و اختلال حرکتی نشدم ولی به علل آسیب هایی که دیدم کارایی ام به حدی کاهش یافت که پزشکی قانونی، آسیب را در حد ۶۸ درصد نقص عضو ارزیابی نمود. چون در سازمان نپذیرفتند که این سانحه در حین بازگشت از کار بوده است و کارشناسان مددکاری، در بیمارستان حاضر شدند و گفتند ساعت ۲۰ زمان کار به اتمام رسیده بوده و لذا مشمول هیچ کمکی از طرف سازمان نمی شوید و در نتیجه با بازخرید به علت کارافتادگی در اثر کار موافقت نشد. در حالی که اگر تهیه کننده برایم وسیله نقلیه گرفته بود و در آن صورت سانحه برایم اتفاق می افتاد سازمان می پذیرفت که نسبت به من تعهداتی دارد. پس از یک سال گذراندن دوران نقاهت، به کار برگشتم و با لطف همکاران، کارهای سبک به من محول می شد تا این که در سال ۱۳۸۶ بازنشسته شدم. با وجود این که از نظر قانونی می توانستم به کار ادامه دهم ولی شرایط جسمی ام اجازه نمی داد همچنان کار کنم. به یاد دارم در محل کار حتی اگر چند دقیقه فرصت حاصل می شد با کمک همکاران متون تخصصی مرتبط با دوربین را ترجمه می کردیم تا از اطلاعات تخصصی روز بهره مند شویم. آن موقع دوربین سونی ۶۳۷ در اختیار من بود و به جرأت می توانم بگویم که تمام کتابچه راهنمای آن را ترجمه کردیم و من به عنوان یادگاری از دوران کاریم آن ترجمه ها را نگه داشته ام. دوست دارم به عزیزی که وارد حرفه های تخصصی تولید تلویزیونی می شوند این نکته را خاطرنشان کنم که نیروهای متخصص فنی و تولید در تلویزیون، اگر همیشه دارای دانش به روز باشند در کار خود پویا و زنده اند و در غیر این صورت، کارایی و اثربخشی لازم را ندارند و این موضوع رمز ماندگاری در کار حرفه ای و اثرگذار بودن در تولید در سازمان است. توفیق بزرگی که نصیب من و دیگر همکاران حوزه تولید در شبکه چهار سیما شد این بود که در طول خدمت به دلیل مأموریت شبکه، با مشاهیر، نویسندگان، دانشمندان و هنرمندان زیادی ارتباط و سال های زیادی با فرهیختگی این بزرگان حشر و نشر داشتیم. تعداد زیادی از آنان دیگر در قید حیات نیستند و با دیدن عکس هایی که با آنان دارم یاد و خاطره شان برایم زنده می شود. برخی از این عکس ها سختی های کارمان را هم برایم تداعی می کنند. به یاد می آورم برای تهیه مستندی از کویر در گرمای پنجاه درجه، قریب پانزده کیلومتر را با تجهیزات فنی در دل کویر پیاده روی کردیم تا این که به شترانی رسیدیم که از حوض آبی آب می خوردند و ما بی اختیار، وسایل را روی زمین گذاشتیم و با

NO. 142

NO. 142

Basamad

May - Jun 2024

Basamad ; Noor va Ava
Specialized Media Magazine

www.navaktv.com

